

Rapportage Woo-bemiddeling door het ACOI

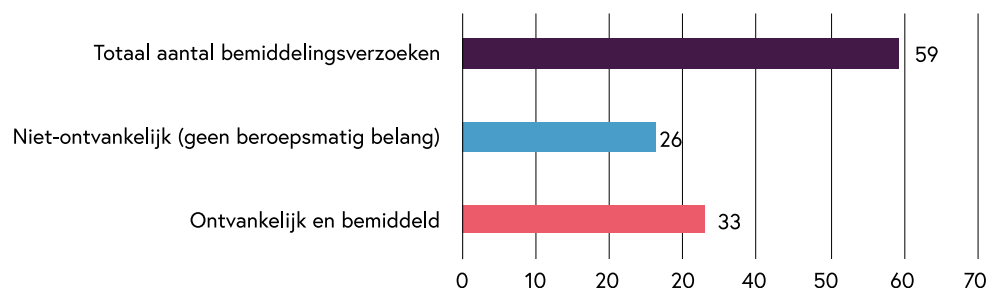
Deze rapportage gaat over de bemiddelingstaak van het Adviescollege Openbaarheid en Informatiehuishouding (het ACOI). In deze rapportage geeft het ACOI een beeld van de bemiddelingspraktijk, schetst het de rode draden die zich aftekenen uit de bemiddelingen en geeft het – in het kader van de motie Bushoff – een beeld van de opvolging van de adviezen van het ACOI.

Capaciteit

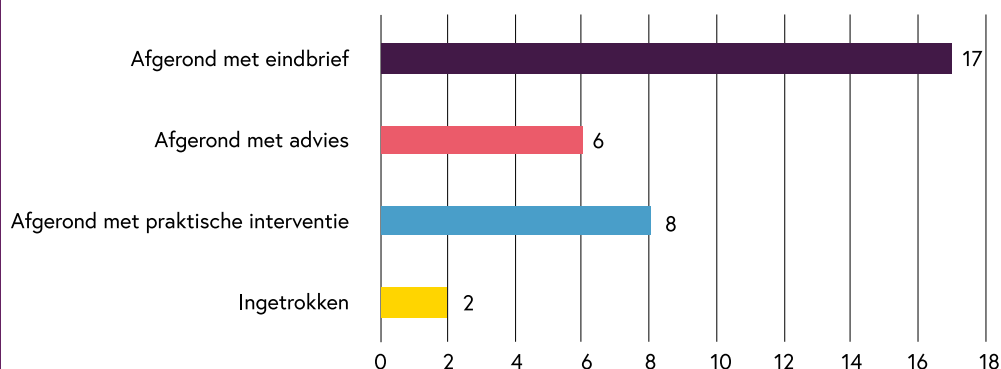
Het ACOI heeft twee interne bemiddelaars in dienst (samen 1,34 FTE) voor zijn bemiddelingstaak. Daarnaast is er een pool van acht externe bemiddelaars die het ACOI op oproepbasis inhuurt. Aan elke bemiddeling wordt in de regel één interne en één externe bemiddelaar gekoppeld. In 2024 was de capaciteit in relatie tot het aantal bemiddelingsverzoeken voldoende. Wel merkt het ACOI op dat bij een snelle toename van bemiddelingsverzoeken de capaciteit snel onder druk kan komen te staan. Het Adviescollege wil zich graag met verve blijven inzetten voor deze bemiddelingstaak, en hoopt dat het dat in de toekomst, ondanks de aangekondigde taakstelling op het budget, kan blijven doen met voldoende mensen en middelen, om zo wachtlijsten te voorkomen.

Bemiddeling door ACOI in cijfers van medio 2022 tot en met 2024 in cijfers

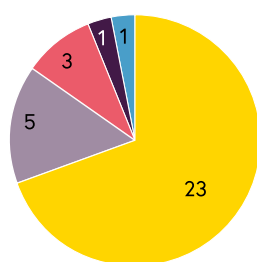
Bemiddelingen afgerond in 2023 - 2024

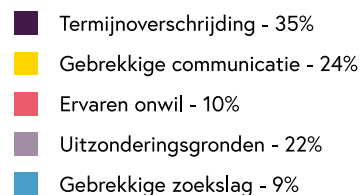
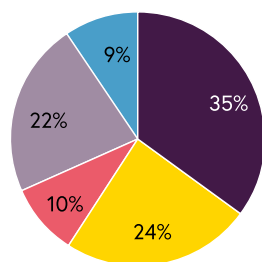
Wijze van afhandeling

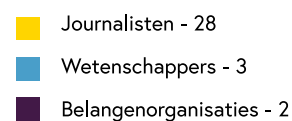
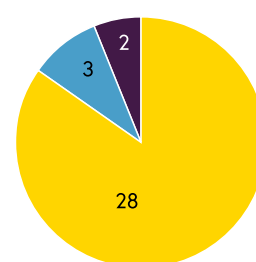
Type bestuursorgaan

Reden verzoek / klacht

Doelgroep

Rode draden uit de bemiddeling

Op basis van de 33 verzoeken die het ACOI tot nu toe heeft behandeld, tekenen zich de volgende uitdagingen af waar verzoekers tegenaanlopen bij bestuursorganen:

1. Termijnoverschrijding. Deze steekt er met kop en schouders bovenuit. Het gaat niet enkel over de wettelijke termijn, maar ook het niet halen van de termijn nadat in overleg met de verzoeker een langere termijn was afgesproken. Aan de termijnoverschrijding kunnen verschillende oorzaken ten grondslag liggen, van het niet op orde hebben van de Informatiehuishouding, bewuste vertraging, te lange parafenlijnen, weinig sturing op het proces, tot vertraging bij derden in een zienswijzeprocedure. Het Adviescollege begrijpt dat er soms gecompliceerde en omvangrijke verzoeken worden gedaan, en dat dit niet altijd makkelijk is voor bestuursorganen. Desalniettemin kun je dan ook, bij voorkeur in goed overleg, afspraken maken en je aan die afspraken houden. Dit draagt bij aan het vertrouwen in het Woo-proces. De geslaagde bemiddelingen laten zien dat dit mogelijk is door met elkaar en met een open houding het gesprek aan te gaan.

Oplossingsrichting: Hier wringt dat de informatiehuishouding van de overheid nog niet op orde is en er wordt nog maar beperkt informatie actief openbaar gemaakt. Om de Woo uitvoerbaar te krijgen, is het allereerst van belang dat de gezamenlijke ministers en staatssecretaris van BZK en OCW als stelselverantwoordelijken orde op zaken stellen in de informatiehuishouding, en daarin ook gemeente, provincies en waterschappen ondersteunen. Handvatten daarvoor geeft het ACOI in zijn advies Alles is Niets. Daarnaast is het belangrijk dat de minister zich als stelselverantwoordelijke inspant voor een betere naleving van termijnen en wij moedigen de minister aan een verbeterambitie uit te spreken. Het dashboard dat daarvoor is ingericht is een mooie eerste stap. De Kamer kan hierin ook rol spelen door de minister hier kritisch op te blijven ondervragen en een ambitie af te spreken.

2. De Woo als black box. Bij veel bestuursorganen is het nog niet de gewoonte om verzoekers op de hoogte te houden van de voortgang. Na een Woo-verzoek of een eerste bevestiging kan het lang stil blijven, en voor verzoekers is vaak niet duidelijk waar hun verzoek ligt of hoelang iets nog duurt. Een positieve ontwikkeling is er bij bestuursorganen die stevig inzetten op een Woo-contactpersoon of Woo-regisseur die het contact met de Woo-verzoeker verzorgen.

Oplossingsrichting: Stimuleer dat organisaties een Woo-contactpersoon aanstellen en investeer in voorlichting en kennisbevordering van deze groep. Het ACOI zet zich, met de beperkte middelen die het voor kennisbevordering heeft, ook in voor het bevorderen van kennis en vaardigheden van deze professionals.

3.

Overmatig lakwerk. Bijna een kwart van de bemiddelingsverzoeken gingen over de weigering om informatie openbaar te maken. Vooral het (onjuist) inzetten van de zogeheten i-grond – bedoeld om het goed functioneren van de overheid zelf te beschermen – kwam daarbij meermaals aan bod. De inzet van de i-grond is des te problematischer vanwege de gebrekkige, vage of brede motivering die daarbij door bestuursorganen wordt gebruikt.

Oplossingsrichting: De uitvoeringsregels die op grond van de Woo gesteld kunnen worden, kunnen de toepassing van de uitzonderingsgronden, waaronder de i-grond, verduidelijken. Bijvoorbeeld in de vorm van een ministeriële regeling. Blijf daarnaast uitdragen dat het uitgangspunt van de Woo "openbaar, tenzij" is en dat uitzonderingsgronden, met name de i-grond, terughoudend toegepast moeten worden. Blijf ook het belang benadrukken van goede en begrijpelijke motivering.

Opvolging van de adviezen na bemiddeling

Motie Bushoff

Als partijen er bij een bemiddeling samen niet uitkomen, dan gaat het ACOI over tot advies. Deze adviezen zijn bedoeld om de uitvoering van de Woo te verbeteren en daarmee de toegang tot informatie te vergroten. Het ACOI is een adviescollege, geen toezichthouder. Het kan adviseren, maar niet hard de opvolging afdwingen. Dat betekent niet dat bestuursorganen de adviezen zo maar naast zich kunnen neerleggen. De Tweede Kamer heeft zich hier ook hard voor gemaakt, door in de (breed) gesteunde motie Bushoff bestuursorganen van de Rijksoverheid op te dragen om de adviezen zoveel mogelijk uit te voeren, of anderszins goed gemotiveerd te onderbouwen aan de Kamer waarom er geen opvolging kan worden gegeven. Het Adviescollege constateert dat dit nu vaak niet gebeurt. Dat is zorgelijk en moet echt anders waarmee tegelijkertijd ook aan de uitspraak van de Tweede Kamer recht wordt gedaan.

Overzicht opvolging van adviezen na bemiddeling

Bestuursorgaan:	Ministerie van VWS
Verzoeker:	Journalist van The Investigative Desk
Onderwerp:	COVID19-documenten
Advies <u>05-04-2022</u>:	Maak meer informatie openbaar door de i-grond spaarzaam toe te passen, waarbij expliciet gewezen is op de voorbereidingsdocumenten van het OMT.
Opvolging - advies gedeeltelijk opgevolgd:	De minister van VWS heeft op 1 juni 2023 de Kamer geïnformeerd dat vanwege het belang van het goed functioneren van de staat (i-grond) voorbereidingsdocumenten van het OMT niet openbaar gemaakt worden. Volgens de minister kan het OMT alleen goed functioneren, wanneer sprake is van absolute vertrouwelijkheid.
	
Bestuursorgaan:	Ministerie van AZ
Verzoeker:	Journalist van Nieuwsuur
Onderwerp:	Het denken over groepsimmunitet in kabinetskringen tijdens de COVID-19-pandemie.
Advies <u>13-09-2023</u>:	Maak voor de journalist inzichtelijk en navolbaar hoe het hotspotarchieef COVID19 van het ministerie van AZ er uitziet en welke documenten dit bevat.
	Vraag niet om een nieuw Woo-verzoek, maar begin met het daadwerkelijk verzamelen en beoordelen van de ongeveer 500 documenten die zijn aangetroffen bij de laatste zoekslag door AZ met de door de journalist gegeven trefwoorden.
Opvolging - advies (nog) niet opgevolgd:	Het ministerie van AZ heeft zich op het standpunt gesteld dat er geen documenten zijn aangetroffen die "potentieel interessant zijn het kader van het gedane Woo-verzoek". Inmiddels ligt er een beroep bij de rechter die zelf de 500 documenten heeft opgevraagd.
	
Bestuursorgaan:	TU Delft
Verzoeker:	Journalist van Nieuwsuur
Onderwerp:	Samenwerking van het Delftse onderzoeksinstituut QuTech en Microsoft
Advies <u>01-11-2023</u>:	Draag voldoende zorg voor controlemechanismen in de organisatie zodat het correct uitvoeren van de Woo niet staat of valt met de medewerking van individuele bij de aangelegenheid betrokken personen.
	Maak voor de verzoeker inzichtelijk waarom de zoekslag hier uitputtend is (geweest) en/of voer een aanvullende zoekslag uit waar nodig.
Opvolging - advies gedeeltelijk opgevolgd:	TU Delft heeft het bezwaar – bijna een jaar later – afgehandeld en daarbij documenten openbaar gemaakt. Ook is een aanvullende zoekslag uitgevoerd waarvoor een nieuw besluit is genomen.
	
Bestuursorgaan:	Ministerie van Financiën / De Belastingdienst
Verzoeker:	Wetenschapper van de Universiteit Leiden
Onderwerp:	Kennis- en coördinatiegroepen van de Belastingdienst
Advies <u>27-03-2024</u>:	Verbeter het contact met de wetenschapper en verbeter in bredere zin de mogelijkheden tot samenwerking met de wetenschap voor de toegang tot informatie.
	Handel de bezwaarschriften van de wetenschapper op korte termijn af en zorg daarbij voor een deugdelijke integrale heroverweging.
	Verbeter het zoekproces bij de behandeling van de Woo-verzoeken en Woo-bezwaarschriften en betrek de verzoeker bij het zoekproces.
	Geef mandaat en vertrouwen aan Woo-behandelaars en perk de interne afstemming en parafenlijn in tot het strikt noodzakelijke.
Opvolging - advies (nog) niet opgevolgd:	Hoewel het ministerie zich inzet om het contact met de wetenschapper te verbeteren, zien wij ook dat het contact in procedures snel verhardt.
	Het ministerie heeft nog geen beslissingen genomen op de bezwaarschriften van de wetenschapper, mede door een discussie over de reikwijdte van de geheimhoudingsverplichting uit artikel 67 Algemene wet inzake rijksbelastingen (AWR). Al spant het ministerie zich inmiddels meer in om de wetenschapper bij de zoekslag en de procedure te betrekken.

Bestuursorgaan:	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO)
Verzoeker:	Journalist van het Financieele Dagblad
Onderwerp:	Daadwerkelijk uitgekeerde subsidiebedragen in het kader van de subsidieregelingen voor de Stimulering Duurzame Energieproductie en Klimaattransitie
Advies <u>09-09-2024</u>:	Maak de betrokken concurrentiebelangen van de betrokken bedrijven en de gemaakte belangenafweging alsnog voldoende inzichtelijk door deze in begrijpelijke bewoording nader te onderbouwen. Heroverweeg daarbij de weigering om een overzicht van daadwerkelijk uitgekeerde subsidiebedragen openbaar te maken.
Opvolging - advies gedeeltelijk opgevolgd:	De RVO heeft het besluit niet heroverwogen. Aangezien er ook een beroepsprocedure liep, is gekozen om de rechter een uitspraak te laten doen over de openbaarheid van de subsidiebedragen. De RVO heeft in de beroepsprocedure de concurrentiebelangen die volgens de RVO aan de openbaarmaking in de weg staan nader onderbouwd. De rechtbank is hier deels in meegegaan. Alleen voor de gegevens ouder dan vijf jaar – waarvoor een verzwaarde motiveringsplicht geldt op grond van de Woo – was de onderbouwing ontoereikend. Partijen beraden zich nog op vervolgstappen.
	
Bestuursorgaan:	Gemeente Gulpen-Witterm
Verzoeker:	Journalist van De Limburger
Onderwerp:	Interne communicatie (waaronder chatberichten) naar aanleiding van een publicatie in De Limburger
Advies <u>13-11-2024</u>:	Tijdens deze bemiddeling heeft het ACOI voor het eerst op grond van artikel 7.4 van de Woo de geweigerde informatie zelf ingekeken alvorens het de volgende adviezen uitbracht: Geef alsnog ten behoeve van de openbaarheid een samenvatting van de inhoud van de chatberichten. Zorg in het algemeen voor een begrijpelijke en navolgbare motivering van Woo-besluiten.
Opvolging - advies opgevolgd:	Er heeft na het advies een inzage onder geheimhouding plaatsgevonden en de gemeente maakt een samenvatting van de inhoud van de chatberichten ten behoeve van de openbaarheid. Daarop heeft de journalist zijn beroepszaak bij de rechtbank ingetrokken.
	

 advies opgevolgd
  advies gedeeltelijk opgevolgd
  advies (nog) niet opgevolgd

Verdieping

Hieronder volgt een verdieping op de rode draden na ruim twee jaar bemiddelen door het ACOI.

Bemiddeling door het ACOI

Op basis van de Wet open overheid (Woo) kunnen journalisten, wetenschappers en anderen met een beroepsmatig belang een bemiddeling aanvragen bij het ACOI als zij een klacht hebben over de afhandeling van hun Woo-verzoek. De bemiddeling in de Woo – een taak die uniek is voor een Adviescollege – is bedoeld om de sterk gejuridiseerde procesvoering zoals die is ontstaan onder de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) te doorbreken en waar mogelijk snelle(re) en soepele(re) manieren van openbaarheid te bevorderen. Bemiddeling door het Adviescollege is erop gericht een goede uitkomst te vinden die recht doet aan letter en geest van de Woo.

Eindbrief of advies

Als een bemiddeling tot overeenstemming leidt, bevestigt het ACOI deze uitkomst in een zogenoemde eindbrief. Dat gebeurde in de periode tot en met 2024 in totaal 17 keer (waarbij het 12 keer ging over openbaarmaking door de Rijksoverheid). Het komt voor dat na afloop van een bemiddeling die positief wordt beëindigd, alsnog een complicatie optreedt bij de uitvoering van de afspraken. Zo nodig springt het ACOI dan (opnieuw) bij.

Als er geen of onvoldoende overeenstemming is bereikt, brengt het ACOI een advies uit aan het bestuursorgaan. Een advies van het Adviescollege is niet bindend, die bevoegdheden geeft de Wet open overheid het ACOI niet. Maar een overheidsorganisatie kan het advies niet zomaar naast zich neerleggen en dient het advies te gebruiken bij de verdere besluitvorming of voor het verbeteren van de Woo-uitvoering. Het ACOI bracht tot en met 2024 zes adviezen na bemiddeling uit, waarbij vier gericht waren aan de Rijksoverheid. Na het uitbrengen van een advies, volgt het ACOI actief wat door het bestuursorgaan met het advies wordt gedaan.

Bemiddeling door het ACOI

Belang van de Woo

De onderwerpen waarover is bemiddeld illustreren het maatschappelijke, journalistieke en wetenschappelijk belang van de Woo als instrument: de bemiddelingen gingen onder meer over de Nederlandse onderhandelingspositie bij de pelagische visserij, de strafbaarstelling van ecocide, dierenwelzijn, kernenergie, milieu-informatie zoals omgevingsvergunningen, de toekenning van overheidssubsidies, aanbestedingen en leningen, belastingheffing, migratie en over het openbaar maken van informatie over onderwerpen gerelateerd aan COVID-19 pandemie.

Langslepende procedures

In het eerste jaar na de inwerkingtreding van de Woo ontving het ACOI de nodige klachten over verzoeken die zich soms al jaren voortsleepten en waarover de rechter zich (soms meerdere malen) had gebogen. Al dan niet vanwege een beroep dat de verzoekers deden op niet tijdig beslissen. In de zaken die voorgelegd werden aan het ACOI had ook het opleggen van dwangsommen door de rechter nauwelijks resultaat. Het ACOI ziet het als een negatieve trend dat ook dwangsommen lang niet altijd leiden tot versnelling. Journalisten hebben zelfs het gevoel dat zij bij politiek gevoelige kwesties ontmoedigd worden, doordat de overheid bewust kiest voor lange procedures in plaats van openheid. De lange wachttijden bij rechtbanken spelen daarbij ook een rol.

Overigens loopt het Adviescollege hier zelf ook tegenaan in zijn bemiddelingen. Het blijkt lastig om bestuursorganen tot snelheid te manen en de juiste medewerkers snel aan tafel te krijgen. Agenda's zitten vaak vol en afspraken worden ook nog wel eens verzet. Dit maakt dat ook bemiddelingen hierdoor lang kunnen duren. Het Adviescollege mist in die zin het stevige instrumentarium om bestuursorganen bijvoorbeeld te verwittigen, een instrument waarover de ombudsman wel beschikt, of de mogelijkheid om bestuursorganen steviger aan te zetten tot het nakomen van hun afspraken.

Eigen proces versus belang verzoeker

Opvallend is dat veel bemiddelingen laten zien dat bestuursorganen erg gericht kunnen zijn op het eigen proces en niet of nauwelijks op het (professionele) belang van bijvoorbeeld een journalist. Die eenvoudigweg zijn of haar werk niet kan plannen als gevolg van de wijze waarop het bestuursorgaan te werk gaat. Tijdens de bemiddelingsgesprekken ontstond daarvoor soms wat meer gevoeligheid bij de betrokkenen van de bestuursorganen. Daardoor ontstond veelal ook meer ruimte om te zoeken naar pragmatische oplossingen, bijvoorbeeld afspraken over een gefaseerde afhandeling of een (voor)inzage onder geheimhouding in de documenten. Voor dat laatste werkt het ACOI aan een richtsnoer voor de uitvoeringspraktijk.

Zo adviseerde het ACOI aan het ministerie van Financiën, de Belastingdienst en de dienst Toeslagen na een bemiddeling met een wetenschapper meer oog te ontwikkelen voor de belangen van de verzoeker en deze beter te betrekken bij het uitvoeren van de

zoekslag. In deze zaak konden de conflicterende zienswijzen over de toepasselijkheid van artikel 67 Algemene wet inzake rijksbelastingen (AWR) en de Woo niet nader tot elkaar worden gebracht. Het advies van het ACOI over de zoekslag en het uitvoeren van een heroverwegen, is bijna een jaar later nog steeds niet opgevolgd. Al spant het ministerie zich inmiddels meer in om de wetenschapper bij de zoekslag en de procedure te betrekken.

Communicatie met verzoeker

Bijna alle bemiddelingen bevatten voorbeelden van gebrekkige of geheel ontbrekende communicatie met de verzoeker, met frustratie en wantrouwen tot gevolg. Ook ontvangt het ACOI geregeld signalen en vragen van burgers waaruit blijkt dat bij de afhandeling van Woo-verzoeken nog veel te winnen valt met betere en menselijkere communicatie. De Woo heeft daarvoor niet voor niets een belangrijke rol weggelegd voor de Contactpersoon Woo. Sommige ministeries hebben Woo-regisseurs die de communicatieve kant van de behandeling van een Woo-verzoek op zich nemen. In de optiek van het ACOI moet hier nog veel steviger op ingezet worden. De NVJ pleit in dat verband voor een onafhankelijke Woo-behandelaar, analoog aan de figuur van de functionaris gegevensbescherming. Het ACOI kan zich voorstellen dat een dergelijk onafhankelijke positionering van de Woo-functionaris binnen overheidsorganisaties een goed middel is om afhandeling te versnellen en vertrouwen te herstellen. Mocht de minister of de Kamer hiertoe nader advies willen ontvangen, dan is het ACOI daartoe uiteraard bereid.

Getrapte verantwoordelijkheid zonder helder mandaat

De verantwoordelijkheid voor het afdoen van Woo-verzoeken is vooral bij de Rijksoverheid doorgaans getrapd belegd. Daarbij moet vanuit elke invalshoek akkoord gegeven worden op de openbaarmaking (de zogeheten parafenlijn): vanuit inhoudelijk, juridisch, communicatief en politiek perspectief. Dit zorgt voor vertraging, verkramping en het risico op politieke inmenging. Ook leidt dit ertoe dat de Woo-behandelaar soms maanden op en neer pendelt tussen collega's, leidinggevenden, bestuurders en de verzoeker. In meer dan de helft van de bemiddelingen (17) was er discussie over (te) lange parafenlijnen. Het ACOI begrijpt dat andere medewerkers en eventueel politieke ambtsdragers in de lijn geïnformeerd moeten worden over een aanstaande openbaarmaking, maar benadrukt dat voor een vlotte behandeling het mandaat bij de Woo-behandelaar of diens leidinggevende (met tekenbevoegdheid) moet liggen. Ter vergelijking: het ACOI ziet dat dit bij gemeenten – vaak van nature doordat het mandaat voor dergelijke uitvoeringsprocessen bij gemeenten veelal laag belegd wordt – veel beter is ingeregeld.

Zienswijzen: een terugkerend thema

In 15 bemiddelingen speelde het opvragen van zienswijzen van derden een vertragende factor. In de ogen van verzoekers komt dit soms neer op het bevoordelen van die derden, zoals lobbygroepen, ten nadele van tijdige openbaarheid. Ook het opvragen van zienswijzen bij andere bestuursorganen kan leiden tot niet-uitlegbare vertraging. Hierover heeft het ACOI in een aantal eindbrieven opgemerkt dat twee weken de standaardtermijn is voor het geven van een zienswijze, waar alleen gemotiveerd van afgeweken kan worden. Het ACOI is voornemens dit jaar nog te starten met werken aan een richtsnoer voor het uitvragen van zienswijzen aan derde-belanghebbenden. In de tussentijd kunnen bestuursorganen uiteraard al strakker sturen op de reactietermijnen van derden in de zienswijzeprocedure.

Openbaarheid versus bescherming persoonlijke levenssfeer

Het ACOI zag in vier zaken dat de bescherming van ambtenaren of andere betrokkenen tegen publiciteit expliciet meespeelde in de wijze van openbaarmaking, vanwege angst voor (online) agressie en bedreiging. Dit werd niet in alle gevallen expliciet in de betreffende Woo-besluiten opgenomen. In drie zaken kwam dit argument in het gesprek tijdens de bemiddeling naar voren. Het ACOI verwacht dat dit vaker aan de orde zal komen, aangezien in de gepolariseerde samenleving bedreigingen en agressie helaas een realiteit zijn. Hoewel bescherming tegen reële dreiging gegeven moet worden, ligt tegelijkertijd verkramping ten koste van openbaarheid op de loer.

De nasleep van COVID19: verdampt nieuws?

Twee adviezen en drie bemiddelingen gingen over de openbaarmaking van informatie over COVID19- documenten door de ministeries van VWS en AZ. Deze documenten werden opgevraagd door journalisten van The Investigative Desk, Nieuwsuur en NRC. Het advies aan VWS werd in 2023 uitgebracht, waarbij de journalist voorafgaand aan de bemiddeling al tot en met de Raad van State had geprocedeerd. Ook al liet het ministerie van VWS aan de Tweede Kamer weten dat het advies van het ACOI waardevol was: het heeft er niet toe geleid dat het ministerie van VWS is afgestapt van de door haar in het leven geroepen 'gefaseerde aanpak' voor het afdoen van grote aantallen Woo-verzoeken over de aanpak van COVID19. Dit klemt te meer omdat de door VWS gekozen aanpak tot breed ongenoegen onder journalisten heeft geleid en het ministerie tot de dag van vandaag aan het werk is om openbaarmaking van COVID19-documenten te realiseren. Ook het advies over het spaarzamer invoeren van de zogenaamde 'i-grond' (bescherming van het goed functioneren van de staat) van de Woo en het transparanter zijn over de samenwerking van het ministerie met het OMT, is niet opgevolgd.

Deze bemiddelingen illustreren ook dat nieuwswaarde – zeker na enkele jaren procederen – verdampt en dat journalisten uiteindelijk de handdoek in de ring werpen. De controlerende taak van journalisten – bijvoorbeeld door het maken van een gedegen beleidsreconstructie – komt hiermee onder druk te staan.

Uit de COVID19-zaak zijn volgens ACOI algemene lessen te trekken voor de toekomst. De overheid moet immers vaker handelen in crisissituaties en bij grote gebeurtenissen die veel maatschappelijke impact hebben. Ministeries zouden bij zulke 'hot spots' meer van de eigen documenten en gegevens al direct actief openbaar moeten maken en zich moeten voorbereiden op grotere aantallen Woo-verzoeken. Daarbij kan het bovendien legitiem zijn om Woo-verzoeken van journalisten met voorrang te behandelen, gezien hun controlerende functie en publieksbereik.

Positieve opbrengsten

In het merendeel van de bemiddelingen werd de gevraagde informatie alsnog openbaar en konden door de verzoekers (alsnog) journalistieke producties worden vervaardigd of konden het onderzoek waarvoor de informatie nodig was, worden voortgezet.

Ook krijgen zowel verzoekers als ambtenaren (letterlijk) een gezicht in de procedure: de procedure wordt menselijker. Door in gesprek te gaan ontstaat ruimte voor begrip, samenwerking en afspraken en gelukkig ook regelmatig voor versnellen. De Woo zet – in vergelijking met de Wob – dan ook steviger in op contact met de verzoeker. Hoewel het ACOI goede voorbeelden tegenkomt, valt hier nog veel te winnen. Dat verlangt ook iets van Woo-verzoekers. Namelijk dat zij bereikbaar en beschikbaar zijn voor overleg en een constructieve houding meebrengen. Hierover heeft het ACOI het advies [Wat kan ik voor u doen?](#) uitgebracht en werkt het momenteel aan een richtsnoer genaamd de [Samenwerkwijzer](#).